

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 21C/29/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619202217
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Marcián
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5619202217.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudcom JUDr. Danielom Marciánom v spore žalobcov : 1.) M. L., rod. X., nar. XX. X. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, 2.) Z. P., rod. L., nar. XX. X. XXXX, s trvalým pobytom Mesto X. E., 3.) X. Š., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, 4.) Z. H., rod. L., nar. X. X. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, 5.) M. L., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, 6.) V. P., rod. L., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom X. K. 542, 7.) Ľ. L., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX a 8.) M. G., rod. L., nar. X. X. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, všetci zastúpení JUDr. Annou Járošovou, advokátkou so sídlom ul. Štúrova 1968 - OD PRIOR, Liptovský Mikuláš proti žalovanej S. X., V. L., nar. XX. X. XXXX, s trvalým pobytom I. XXX, zastúpenej JUDr. Dušanom Jančim, advokátom, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, taktó

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaná m á voči žalobcom n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou z 1. 8. 2019, doručenu na tunajší súd 5. 8. 2019 sa žalobcovia v 1. až 8. rade (voči žalovanej) domáhali rozhodnutia, ktorým by súd určil, že pozemok registra „C“, parc. č. 648, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 224 m², zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie I., obec Východná, okres Liptovský Mikuláš, patrí do dedičstva po M. L., nar. XX. X. XXXX, zomr. 5. 2. 2019, naposledy bytom I. Č.. XXX, ktorý bol ku dňu jeho smrti jeho výlučným vlastníkom. Žalobný návrh odôvodnili tým, že žalobcovia v 1. až 8. rade sú právnymi nástupcami po M. L., nar. XX. X. XXXX, zomr. 5. 2. 2019, naposledy bytom I. Č.. XXX. Dedičské konanie po menovanom sa vedie na Notárskom úrade v Liptovskom Mikuláši u notárky JUDr. Viery Hamorskej, pod sp.zn.: 5D/22/2019. Žalovaná je ako výlučná vlastníčka pozemku zapísaná v katastri nehnuteľností, na LV č. XXX, k.ú. I.. Právny predchodca žalobcov v 1. až 8. rade (M. L.) tento pozemok kúpil niekedy v roku 1981 od S. K., nar. XX. X. XXXX, prezývaného „V.“ za sumu 10.000 „slovenských“ korún. Kúpna zmluva bola spísaná rukou a k dátumu spísania žaloby sa nezachovala. K zápisu vlastníckeho práva do „katastra nehnuteľností“ nedošlo. Následne po kúpe M. L. predmetný pozemok oplotil a užíval ho aj so svojou rodinou v dobrej viere, že mu patrí. Keďže predávajúci S. K. náhle 22. 1. 1989 zomrel, pozemok sa stal predmetom dedičského konania po ňom a k zápisu vlastníckeho práva v prospech M. L. už nedošlo. Žalovaná, ktorá je v súčasnosti zapísaná na liste vlastníctva ako výlučná vlastníčka tohto pozemku, ho nadobudla na základe kúpnej zmluvy z 10. 6. 2016 od Z. H., rod. K., ktorá zase nadobudla pozemok na základe osvedčenia o dedičstve, sp.zn.: 5D/72/2016 z 9. 3. 2016. Žalovaná veľmi dobre pozná okolnosti ohľadne nadobudnutia pozemku právnym predchodcom žalobcov M. L., ale dohoda s ňou nie je možná. Napriek tomu, že pozemok užíva manželka M. L. (žalobkyňa v 1. rade) a ich syn (žalobca v 7. rade), žalovaná sa rozhodla tento pozemok odpredať Obci Východná, o čom sa žalobcovia dozvedeli zo Spravodaja Obce Východná č.

7/2019. Žalobcovia poukázali na konanie vedené na tunajšom súde pod sp.zn.: 4C/8/2017, ktoré bolo 26. 9. 2017 právoplatne skončené uznesením o zastavení konania pre späťvzatie žaloby žalovanou, ktorá v uvedenom konaní vystupovala ako žalobkyňa, a v ktorom sa jednalo o návrh na vypratanie tohto pozemku. V uvedenom súdnom konaní boli predložené vyhlásenia osôb, ktoré potvrdzujú, že M. L. pozemok nadobudol kúpou od S. K. a odvtedy ho nepretržite využíval a staral sa oň v dobrej viere, že je jeho výlučným vlastníkom a platil za neho daň z nehnuteľnosti. Počas užívania tohto pozemku, od roku 1981 až do podania návrhu na vypratanie, si pritom na pozemok nikto neuplatňoval nárok. Žalobcovia uviedli, že k späťvzatiu žaloby (žalovanou) došlo v konaní vedenom pod sp.zn.: 4C/8/2017 až po predbežnom právnom posúdení veci súdom, podľa ktorého M. L. nadobudol vlastnícke právo k predmetnému pozemku vydržaním, a to na základe pokojnej, oprávnenej a nepretržitej držby. Žalobcovia v 1. až 8. rade následne vyhlásili, že uplynutím viac ako 35 ročnej pokojnej, nepretržitej a dobromyseľnej držby nadobudol ich právny predchodca M. L. k pozemku vlastnícke právo vydržaním. Pozemok by mal byť preto predmetom dedičského konania po M. L., z čoho žalobcovia ako jeho právny nástupcovia odvodzujú aj svoj naliehavý právny záujem na tejto veci. Bez určenia, že vec patrí do dedičstva po tomto poručiteľovi sú totiž ohrozené ich majetkové práva ako zákonných dedičov.

2. Žalovaná sa k žalobe napriek výzve súdu v určenej lehote nijako písomne nevyjadrila. Až po nariadení pojednávania, v rámci svojej odpovede na osobitnú výzvu súdu smerujúcu k zisteniu, či súhlasí s vykonaním pojednávania v neprítomnosti (vzhľadom na opatrenia súvisiace s prevenciou šírenia ochorenia COVID - 19) žalovaná tiež uviedla, že žalobu považuje za nedôvodnú a v podstate len poukázala na právne posúdenie vo veci samej uvedené v uznesení tunajšieho súdu z 15. 8. 2019, č. k. : 21C/29/2049 - 64 o zamietnutí návrhu žalobcov v 1. až 8. rade na nariadenie neodkladného opatrenia. Vzhľadom na to, že vo vzťahu k tomuto oneskorenému prostriedku procesnej obrany, ktorý pri zachovaní potrebnej starostlivosti mohol byť uvedený aj skôr, súd (z dôvodu, že prihladenie na neho by vyžadovalo zo strany vykonanie ďalšieho úkonu - uznesenia podľa § 167 ods. 3 CSP) uplatnil sudcovskú koncentráciu podľa § 153 CSP, neprihliadal ďalej v konaní na toto vyjadrenie žalovanej (vo veci samej), a z uvedeného dôvodu ho súd ani nedoručoval protistrane na vyjadrenie podľa § 167 ods. 3 CSP, t.j. na repliku (jeho obsah bol daný žalobcom na vedomie na pojednávaní konanom 29. 6. 2021.) Uvedené vyjadrenie pritom malo len charakter právnej argumentácie a nesmerovalo k popretiu skutkových tvrdení žalobcov, preto nemalo vplyv na zistenie skutkového stavu.

3. Na pojednávaní konanom 29. 6. 2021 žalobcovia v podstate zopakovali svoje vyjadrenia zo žaloby a dodali, že žalovaná v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, na základe ktorej nadobudla vlastnícke právo vedela, že tento pozemok užíva so svojou rodinou M. L.. Právny predchodca žalobcovi pritom zaplatil S. K. za pozemok 6.000 korún, preto ho následne neužíval svojvoľne, z uvedeného, ako aj zo skutočnosti, že následne nebol v držbe nikým rušený, vyplýva, že bol dobromyseľný. V právnom omyle právneho predchodcu žalobcu pritom podľa žalobcov išlo o vadu, o ktorej nemohol pri obvyklej starostlivosti vedieť. Poukázali tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 24. 4. 2017, sp. zn. : 3Cdo 17/2016, podľa ktorého domnelým titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu, chýba pri nej ale niektorá stránka, ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo, takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad dedičské rozhodnutie, neprávoplatné rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva, kúpna zmluva alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná. Keďže kúpna zmluva uzatvorená medzi M. L. a S. K. nebola uzatvorená platne, tak mali žalobcovia za to, že táto judikatúra sa vzťahuje na tento prípad, a preto by mal súd vyhovieť žalobe. V záverečnej reči žalobcovia uviedli, že žalobu v tejto veci podávali ešte v čase pred zmenou súdnej praxe oboznámenou súdom v predbežnom právnom posúdení týkajúcej sa procesnej prípustnosti žaloby.

4. Žalovaný na tomto pojednávaní uviedol, že žaloba je nedôvodná a poukázal na to, že u právneho predchodcu žalobcu nemožno uvažovať omyle, pretože sa preukázateľne dozvedel, že na nadobudnutie kúpnej zmluvy bolo nutné zaregistrovanie zmluvy na štátnom notárstve, ako to aj vyplýva z listinného dôkazu predloženého žalobcami na pojednávaní, kde sa ich právny predchodca od Miestneho národného výboru Važec domáhal potvrdenia pre účely štátneho notárstva o tom, že M. L. odkúpil od S. K. predmetný pozemok, a tým bola preukázateľne narušená jeho dobromyseľnosť. Rozhodnutie najvyššieho súdu na ktoré poukázali žalobcovia nevyvracia požiadavku dobromyseľnej držby, preto ho nemožno použiť na toto konanie. V záverečnej reči sa stotožnil aj s predbežným právным posúdením súdu o procesnej neprípustnosti podanej žaloby, poukázal na to, že zmena súdnej praxe sa týka výkladu tých istých ustanovení, ktoré boli v takejto podobe zakotvené v právnom poriadku aj predtým.

5. Vzhľadom na to, že súd mal všetky relevantné skutkové tvrdenia žalobcov v 1. až 8. rade za nesporné pre ich nepopretie zo strany žalovanej (podľa § 151 CSP), nebolo k nim potrebné vykonať žiadne dokazovanie, a súd si ich osvojil ako zistený skutkový stav (z. hospodárnosti konania podľa čl. 17 CSP.)

6. Za nesporné preto bolo možné považovať skutkové tvrdenia žalobcov, že žalovaná je zapísaná v katastri nehnuteľnosti ako výlučný vlastník pozemku registra „C“ parc. č. 648, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 224 m², na liste vlastníctva č. XXX, pre k. ú. I., obec Východná, okres Liptovský Mikuláš. Žalobcovia v 1. až 8. rade sú právnymi nástupcami po M. L., nar. XX. X. XXXX, zomr. 5. 2. 2019, naposledy bytom I. Č. XXX. Dedičské konanie po menovanom sa vedie na notárskom úrade v Liptovskom Mikuláši u notárky JUDr. Viery Hamorskej, pod sp. zn. : 5D/22/2019. Právny predchodca žalobcov v 1. až 8. rade (M. L.) ako kupujúci uzatvoril v roku 1981 kúpnu zmluvu s predávajúcim S. K., nar. XX. X. XXXX, prezývaným „“, predmetom ktorej bol tento pozemok a záväzok kupujúceho uhradiť predávajúcemu kúpnu cenu 10.000 korún. Kúpna zmluva bola spísaná rukou a ku dňu podania žaloby sa nezachovala. K registrácii tejto zmluvy na štátnom notárstve však nedošlo. Po uzatvorení kúpnej zmluvy M. L. pozemok oplotil a užíval ho aj so svojou rodinou domnievajúc sa, že mu patrí. Keďže však predávajúci S. K. v roku 1989 náhle zomrel, pozemok sa stal predmetom dedičského konania po ňom a k zápisu vlastníckeho práva do evidencie nehnuteľností v prospech M. L. už nikdy nedošlo. Žalovaná, ktorá je v súčasnosti zapísaná na liste vlastníctva ako výlučná vlastníčka pozemku, ho nadobudla na základe kúpnej zmluvy z 10. 6. 2016 od Z. H., rod. K., ktorá ho zase nadobudla dedením potvrdeným osvedčením o dedičstve vydaným v dedičskom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. : 5D/72/2016 z 9. 3. 2016. Žalovaná veľmi dobre pozná okolnosti ohľadne pozemku a právneho predchodcu žalobcov M. L., avšak dohodu sa so žalovanou nepodarilo uzavrieť. Napriek tomu, že pozemok užíva manželka M. L. (žalobkyňa v 1. rade) a ich syn (žalobca v 7. rade), žalovaná sa rozhodla tento pozemok odpredať Obci Východná, o čom sa žalobcovia dozvedeli zo Spravodaja Obce Východná č. 7/2019.

7. V súvislosti s týmito nespornými skutkovými tvrdeniami súd len na vysvetlenie poznamenáva, že za skutkové tvrdenia (ktorých spornosť, resp. nespornosť súd posudzoval) nebolo možné považovať tie vyjadrenia žalobcov, ktoré mali charakter právneho posúdenia skutkových tvrdení (právnych vyjadrení) ako napríklad, že ich právny predchodca bol dobromyseľný, resp. v dobrej viere, že mu pozemok patrí, či že išlo na jeho strane o oprávnenú držbu, resp. vyjadrenie žalobcov, že ich predchodca pozemok kúpil (v zmysle nadobudnutia vlastníckeho práva kúpou), a preto o týchto (právnych) vyjadreniach nebolo ani možné uvažovať ako o nesporných skutkových tvrdeniach, a z ktorých by potom vychádzal.

8. Súd zamietol návrh žalobcov na vykonanie dokazovania ich výsluchom, pretože mal ich skutkové tvrdenia, ktoré sa mi týmto dôkazom preukázať za nesporné, a teda takéto dokazovanie by bolo nadbytočné a tým nehospodárne.

9. Pri právnom posúdení veci (vrátane posúdenia zisteného skutkového stavu) súd aplikoval najmä tieto procesnoprávne a hmotnoprávne ustanovenia.

10. Podľa § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. - Civilného sporového poriadku (v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o :

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom v roku 1981) k zmluve o prevode nehnuteľnosti je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom. Vlastníctvo prechádza registráciou zmluvy.

12. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom od 1. 1. 1992) oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

13. Podľa § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom od 1. 1. 1992) ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

14. Po právnom posúdení súd dospel k záveru, že žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia, že predmetný pozemok patrí do dedičstva po M. L., a ktorý bol ku dňu jeho smrti jeho výlučným vlastníkom, teda žalobu o určenie, že tento pozemok bol ku dňu smrti poručiteľa v jeho výlučnom vlastníctve, je nutné zamietnuť, a to prednostne pre jej procesnú neprípustnosť z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP. Absencia naliehavého právneho záujmu je v tomto prípade daná jednak tým, že rozsudkom zásadne nemožno určovať existenciu, prípadne neexistenciu právneho vzťahu alebo práva za dobu minulú, ale že výrok rozsudku musí zodpovedať právnemu vzťahu, resp. právu v prítomnom čase, t.j. v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 CSP), a preto nemôže byť rozhodujúci stav, ktorý tu už nie je. Ďalej je však absencia naliehavého právneho záujmu daná aj tým, že žaloba o určenie, či poručiteľ bol vlastníkom veci ku dňu svojej smrti (bez ďalšieho) už viac nie je právne akceptovateľná (došlo k zmene v ustálenej rozhodovacej súdnej praxi), pretože takáto žaloba neslúži potrebám praktického života, nakoľko ak by aj súd skúmal (len) právny stav ku dňu smrti poručiteľa, nevyklúčovalo by to následnú určovaciu žalobu žalovaného (ako eventuálneho nadobúdateľa predmetnej veci na základe určitého právneho titulu), ku podaniu ktorej by došlo potom ako by bol takýto novoobjavený majetok poručiteľa prejednaný v dodatočnom dedičskom konaní, a ktorá žaloba (žalovanej) by potom smerovala proti osobám ustáleným v dodatočnom dedičskom konaní ako dedičia po poručiteľovi (žalobcom v 1. až 8. rade), čo by však bolo v rozpore s preventívnou funkciou určovacej žaloby, ktorou je snaha o predchádzanie ďalším zbytočným sporom. Nie je totiž žiaden rozumný dôvod, aby sa otázka existencie vlastníckeho práva žalovanej (vrátane prípadnej existencie jej dobrej viery pri nadobúdaní pozemku) neskúmala už v tomto konaní o určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, a to cez splnenie procesnej podmienky prípustnosti takejto žaloby, ktorou je podľa § 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem žalobcov na takomto určení (že vec bola ku dňu smrti poručiteľa v jeho vlastníctve), a strany sporu by sa tak vlastne nútili do podávania ďalších zbytočných žalôb, v ktorých by sa táto otázka (existencia vlastníckeho práva žalovanej) potom riešila (viď aj uznesenie tunajšieho odvolacieho súdu z 30. 12. 2020, sp. zn. : 10Co/148/2020, ktoré poukazuje na podstatnú zmenu ustálenej súdnej praxe vyplývajúcu z prelomového nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. : I. ÚS 151/2016 z 3. 5. 2017.)

15. A hoci už táto procesná neprípustnosť žaloby je prednostným a postačujúcim dôvodom pre zamietnutie žaloby (bez potreby vecného posúdenia existencie vlastníckeho práva žalovanej k pozemku), súd na zdôraznenie správnosti zamietnutia žaloby dodáva, že predmetnú žalobu by bolo potrebné zamietnuť aj po vecnom posúdení existencie vlastníckeho práva žalovanej. Podľa opisu rozhodujúcich skutočností v žalobe (v spojení s priloženým návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia), teda podľa skutkových tvrdení žalobcov v 1. až 8. rade, totiž kúpna zmluva medzi S. K., nar. XX. X. XXXX, prezývaným „V.“ ako predávajúcim a M. L., nar. XX. X. XXXX ako kupujúcim mala byť uzatvorená (v bližšie neurčený deň) v roku 1981, pričom táto zmluva mala byť spísaná rukou, teda v písomnej forme. Podľa skutkových tvrdení žalobcov v 1. až 8. rade sa táto zmluva nezachovala a k zápisu vlastníckeho práva do „katastra nehnuteľností“ nedošlo. Podľa nasledujúcich skutkových tvrdení týchto žalobcov, keďže predávajúci S. K. náhle 22. 1. 1989 zomrel, uvedený pozemok sa stal predmetom dedičského konania a k zápisu vlastníckeho práva v prospech M. L. už nemohlo dôjsť. Z takéhoto opisu rozhodujúcich skutočností však vyplýva, že samotní žalobcovia v 1. až 8. rade priznávajú, že po uzatvorení kúpnej zmluvy medzi S. K. a M. L. v písomnej forme nikdy nedošlo k jej zápisu, resp. nedošlo k zápisu vlastníckeho práva v prospech M. L. do nejakej formy evidencie nehnuteľností, resp. príslušného registra. Toto skutkové zistenie súdu pritom potvrdzuje aj vyhlásenie týchto žalobcov v závere žaloby, kde títo výslovne uvádzajú, že M. L. k predmetnému pozemku nadobudol vlastníctvo na základe vydržania uplynutím viac ako 35 ročnej pokojnej, nepretržitej a dobromyseľnej držby. Keďže M. L. nadobudol vlastnícke právo vydržaním, na základe dobromyseľnej, nepretržitej držby, logicky to znamená, že nemohol byť vlastníkom už predtým z právneho titulu kúpy. Podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v priebehu celého roku 1981 (v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy) bola podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku prevádzanému na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti registrácia tejto zmluvy príslušným štátnym notárstvom. Keďže už zo

samotných skutkových tvrdení žalobcov v 1. až 8. rade vyplynulo, že tento prevod vlastníckeho práva k pozemku na M. L. nebol nikde zapísaný, bolo nevyhnutné podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy = v priebehu celého roku 1981) dospieť k záveru, že M. L. objektívne nenadobudol vlastnícke právo k tomuto pozemku na základe kúpnej zmluvy z roku 1981, a preto správne, ako aj uviedli žalobcovia v 1. až 8. rade v závere žaloby možno u neho uvažovať o nadobudnutí pozemku len na základe právneho titulu vydržania. Súd však dospel k záveru, že u M. L. neboli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva na základe vydržania. Na vysvetlenie tohto právneho záveru je však potrebné najprv objasniť históriu právnej úpravy inštitútu vydržania za obdobie od uzatvorenia kúpnej zmluvy v roku 1981 až do smrti poručiťa v roku 2019. K uchopeniu držby predmetného pozemku M. L. ako potenciálny právny predchodcom žalobcov v 1. až 8. rade, malo dôjsť (podľa tvrdenia žalobcov) „následne po kúpe“, ku ktorej kúpe došlo niekedy v priebehu roku 1981, teda v období, kedy účinný Občiansky zákonník inštitútu vydržania vôbec neupravoval a kedy vydržanie podľa platného právneho stavu nebolo vôbec možné (obdobie od 1. 4. 1964 až do 31. 3. 1983.) S účinnosťou od 1. 4. 1983 došlo k novelizácii Občianskeho zákonníka, ktoré znovu zaviedlo inštitútu vydržania (vo vzťahu k hnutelným veciam a aj niektorým nehnuteľným veciam), avšak nie aj vo vzťahu k vydržaniu vlastníckeho práva k pozemkom v prospech občanov (fyzických osôb.) Podľa § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1. 4. 1983 až do 31. 12. 1991 totiž pozemok, ktorý mal občan nepretržite v držbe 10 rokov, a ku ktorému sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania, uplynutím tejto doby nadobudol do vlastníctva štát, a občan len nadobudol právo, aby sa s ním uzatvorila dohoda o osobnom užívaní tohto pozemku, aj to len v rozsahu (výmere) uvedenom v § 200 vtedy účinného Občianskeho zákonníka. Novela účinná od 1. 4. 1983 pritom v ust. § 507a Občianskeho zákonníka umožňovala do doby podľa § 135a ods. 2 Občianskeho zákonníka započítať aj dobu nepretržitej držby občanom pred 1. 4. 1983, hoci vtedy účinný Občiansky zákonník vydržanie ako inštitútu vôbec neumožňoval. Na základe novely Občianskeho zákonníka účinnej od 1. 1. 1992 už mohli vydržať vlastnícke právo k pozemkom aj fyzické osoby, a ust. § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka (účinného od 1. 1. 1992) umožnilo započítať fyzickej osobe aj dobu nepretržitej a oprávnenej držby pozemku aj z obdobia pred 1. 1. 1992. Ak teda držiteľ pozemku (fyzická osoba) k 1. 1. 1992 spĺňal podmienky nepretržitej držby po dobu 10 rokov, a zároveň bol držiteľom oprávneným (dobromyseľným, že mu pozemok patrí), nadobudol k tomuto dňu (k 1. 1. 1992) vlastnícke právo k pozemku vydržaním (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn.: 7 Mcd0 4/2013.) U M. L. však nebolo k 1. 1. 1992 (avšak ani potom) možné skonštatovať, že v období od uchopenia držby pozemku (následne po jej kúpe v roku 1981) bol dobromyseľný, že mu predmetný pozemok, ktorý užíval patrí. Dobrá viera je totiž presvedčením držiteľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Omyl držiteľa (uchopiteľa držby) vychádzajúci z neznalosti celkom jednoznačného ustanovenia zákona, podľa ktorého sa nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemku vyžadovala registrácia zmluvy o prevode pozemku na štátnom notárstve (§ 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy z roku 1981) je neospravedliteľným právnym omylom (viď aj rozhodnutie NS ČR sp. zn.: 22 Cdo 3315/2019.) Pri zachovaní obvyklej opatrnosti sa totiž predpokladá, že každý sa oboznámi s (jednoznačne znejúcim) zákonom upravujúcim právny úkon, ktorý má v úmysle urobiť. Ak sa však v danom prípade M. L. (pri existencii jednoznačného znenia zákonného ustanovenia § 134 ods. 2 OZ účinného v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy z roku 1981 vyžadujúceho bez akýchkoľvek výkladových pochybností na nadobudnutie vlastníckeho práva k zmluvne prevádzanému pozemku registráciu zmluvy o prevode pozemku na štátnom notárstve) domnieval, že nezaregistrovaním uzavretej kúpnej zmluvy o prevode pozemku z roku 1981 na štátnom notárstve sa na jej základe stal vlastníkom tohto pozemku (a pri ďalšej jeho držbe a užívaní sa domnieval, že mu pozemok patrí), tak tento jeho právny omyl je neospravedliteľný, čím bola od počiatku narušená jeho dobromyseľnosť, teda dobrá viera, že mu pozemok, ktorý užíval patrí, na základe čoho držbu tohto pozemku už od začiatku nemožno považovať za oprávnenú, preto nie je možné ani uvažovať o tom, že by M. L. pozemok vydržal podľa § 134 ods. 1 v spojení s § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka (účinného od 1. 1. 1992), a teda nadobudol k nemu vlastnícke právo (viď aj rozhodnutie NS ČR sp. zn.: 22 Cdo 3315/2019.) Len výnimočne sa totiž môže zakladať dobrá viera na právnom omyle, aj to však len na ospravedliteľnom právnom omyle, o ktorý sa však v danom prípade v žiadnom prípade nemohlo jednať (k tomu viď tiež právne závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.: 7 Mcd0 4/2013.) Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných právnych predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností. Právny omyl je ospravedliteľný, ak sa držiteľ nemusel omylu vyhnúť ani pri vynaložení obvyklej opatrnosti, ktorú je možné s ohľadom na okolnosti prípadu po každom požadovať, napríklad pri nejasnom znení zákona. Ak vykonáva držiteľ

domnelé právo, ktorého samotná existencia je v rozpore s verejným predpisom, nemôže ísť o oprávnenú držbu tohto práva (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp.zn.: 22 Cdo 929/2001.)

16. Pokiaľ ide o potvrdenie MNV Važec vydané na žiadosť právneho predchodcu žalobcu, pre účely štátneho notárstva, o tom že odkúpil od S. K. predmetný pozemok, ktorý navrhli ako dôkaz vykonať na pojednávaní žalobcovia, súd sa nestotožnil s právnym názorom žalovanej, že tento listinný dôkaz spoľahlivo preukazuje, že právny predchodca žalobcov jednoznačne vedel, že kúpna zmluva ohľadne pozemku musí byť registrovaná na štátnom notárstve ako podmienka nadobudnutia vlastníckeho práva, ale preukazuje len toľko, že od určitého momentu po uzatvorení tejto kúpnej zmluvy musel právny predchodca žalobcov vedieť o určitej forme ingerencie štátneho notárstva v súvislosti s uzatváraním kúpnej zmluvy ohľadne nehnuteľností, ale či v takom zmysle ako to prezentoval žalovaný, je otázne, a preto súd (hoci tento dôkaz neodmietol vykonať) nepovažoval za relevantný pre účely tohto rozhodnutia. Pre rozhodnutie však (ako bolo vyššie uvedené) postačovala už aj existencia neospravedliteľného právneho omylu, a teda nebolo nutné preukazovať, že právny predchodca vôbec nebol v právnom omyle. Obdobne irelevantný bol vykonaný listinný dôkaz predložený žalobcami na pojednávaní - Prehlásenie S. K. o tom, že právny predchodca žalobcu od neho za 6.000 korún odkúpil predmetný pozemok, pretože uzatvorenie kúpnej zmluvy medzi týmito osobami a určitá úhrada kúpnej ceny bola nesporné skutkové tvrdenie, avšak uvedená nesporná skutočnosť ešte neznamenala, že by právny predchodca žalobcov na základe tejto kúpnej zmluvy aj nadobudol vlastnícke právo k pozemku (na to bola potrebná registrácia zmluvy na štátnom notárstve, ku ktorej však nedošlo, čo bola takisto nesporná skutočnosť.)

17. Právna argumentácia žalobcov prednesená na pojednávaní konanom 29. 6. 2021 poukazujúca na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. : 3Cdo 17/2016 sa týka skutkovo odlišného prípadu, keď hovorí o prípade neplatnej kúpnej zmluvy (z určitého dôvodu) ako skutočnosti, ktorá nebráni (objektívnemu) nadobudnutiu vlastníckeho práva (na základe dobromyseľnosti), a nie o nezaregistrovaní (platnej) kúpnej zmluvy na štátnom notárstve ako podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva, či zápisu v evidencii nehnuteľností.

18. Súd dodáva, že v tejto veci nebol viazaný predbežným právnym posúdením vysloveným iným sudcom tunajšieho súdu v konaní vedenom pod sp.zn.: 4C/8/2017 (na č.l. 89 daného spisu), podľa ktorého na základe vykonaného dokazovania sudkyňa dospela k predbežnému záveru, že M. L. nadobudol vlastnícke právo k pozemku vydržaním na základe pokojnej, oprávnenej a nepretržitej držby ako dobromyseľný držiteľ, hoci sa uchopil držby pozemku na základe neplatného právneho úkonu. Keďže však žalobcovia na predbežné právne posúdenie vo veci sp.zn.: 4C/8/2017 poukazovali (hoci ho obsahovo v celom rozsahu do svojej žaloby neprebrali), súd sa s ním v tejto veci z opatrnosti (ako s právnou argumentáciou žalobcov) musel vysporiadať. Avšak keďže toto právne posúdenie bolo iba veľmi stručné a odôvodnenie právneho záveru o dobromyseľnosti držby M. L. iba vo všeobecnosti poukazovalo na vykonané dokazovanie, nebol tento právny záver preskúmateľný. Sudkyňa tu totiž bližšie nerozvádza svoje právne úvahy, na základe ktorých dospela k právnemu záveru, že M. L. bol dobromyseľný držiteľ. Iba všeobecný odkaz na vykonané dôkazy, teda ani len neuvedenie konkrétnych dôkazov, z ktorých odvodzuje záver o dobromyseľnosti nadobúdateľa, takéto vyporiadanie neumožňuje. Nie je pritom úlohou súdu v tejto veci preskúmať všetky dôkazy, ktoré boli vykonané v konaní vedenom pod sp.zn.: 4C/8/2017 a hádať, čo viedlo sudkyňu k takémuto právnemu záveru. Keďže predmetné konanie skončilo späťvzatím žaloby neexistuje ani meritórne rozhodnutie, ktoré by pomohlo tieto právne úvahy sudkyne objasniť.

19. K námietke žalobcov, že k zmene judikatúry ohľadne procesnej prípustnosti žaloby o určenie, či vec patrí do dedičstva došlo až po podaní žaloby, preto by súd na ňu v tomto prípade nemal prihliadať, tunajší súd uvádza, že výklad najvyšších súdnych autorít, resp. jeho zmena, ktorá sa prejavuje v ich rozhodovacej činnosti, a ku ktorej mene došlo aj v súvislosti s procesnou prípustnosťou žaloby sa týka právnych ustanovení, ktoré tu boli aj v čase podania žaloby. Navyše, žaloba v tejto veci bola podaná až po prelomovom náleze ústavného súdu z 3. 5. 2017, a po podaní žaloby bolo vydané len uznesenie odvolacieho súdu z 30. 12. 2020, ktoré na túto zmenu rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v inej veci (tunajší súd) upozornilo.

20. Súd tiež poznamenáva, že sa nestotožňuje so svojím pôvodným právnym názorom vysloveným v uznesení o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci z 15. 8. 2019, č. k. : 21C/29/2049 - 64, v ktorom (ešte nevediac o prelomovej zmene ustálenej súdnej praxe)

akceptoval procesnú prípustnosť takejto žaloby, a kde tiež uvažoval o možnej existencii rozporu v opise rozhodujúcich skutočností v žalobe, nakoľko zo žalobcami použitého slova „kúpil“ (výkladom podľa obsahu podania) ešte nemožno odvodzovať, že tým ich právny predchodca aj nadobudol vlastnícke právo kúpou (najmä, ak hneď vzápätí žalobcovia dodali, že ešte nedošlo k zápisu vlastníckeho práva ich právneho predchodcu do „katastra nehnuteľností“), ale len, že uzatvoril kúpnu zmluvu. Potvrdzujú to aj ďalšie vyjadrenia žalobcov, že ich právny predchodca bol v dobrej viere, že mu pozemok patrí, teda vlastne že uznávajú, že (objektívne) pozemok ich predchodca nenadobudol, čím tak došlo k odstráneniu tohto zdanlivého rozporu v opise rozhodujúcich skutočností, resp. že tento rozpor vlastne ani nikdy nevznikol.

21. Porovnajúc žalobný petit s výrokom tohto rozsudku je zrejmé, že plne úspešnou stranou sporu bola žalovaná, a preto jej súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov tohto konania v plnom rozsahu, pričom podľa § 262 ods. 2 CSP súčasne vyslovil, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá príslušný súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne v dvoch vyhotoveniach, o ktorom odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Žiline.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.